

Канд. екон. наук Яковенко В.С., Гужуман Л. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РИЗИКИ СТАНОВЛЕННЯ СТАРТАПІВ

В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ 4.0

У нинішніх умовах постійного розвитку економічного клімату складно заперечувати, що світ навколо постійно змінюється і ризики, з якими стикаються організації і суспільство розвиваються швидшими темпами, ніж учасники ринку готові. Аналітики вказують на те, що нині є епоха «VUCA»: нестабільність, невизначеність, складність і неоднозначність. Хоча «VUCA» може посилатися на більш широкий соціально-економічний клімат, швидка трансформація технологій і поява цифрової економіки, ЗМІ та технологій компаній і їх бізнес-моделі внесли свій вклад істотно.

Одним з ризиків, які істотно можуть вплинути на формування стартапу, його початкового етапу створення, це зміна типу комунікації між людьми. З однієї сторони процес комунікації став набагато простішим, завдяки багатьом платформам та мережі. Але з іншого боку для багатьох є проблемою формування думки, її оформлення та виклад саме «у екран», а не в очі співрозмовнику та отримання фідбеку. Такі новаторські бізнес-моделі, як більш широка база співробітників на вимогу або тимчасових співробітників в Інтернет платформах, використання великих даних і перерозподіл і використання активів, і стало причиною створення таких умов як «VUCA».

Сьогодні нові бізнес-моделі є причиною підриву економіки. Всі галузі характеризуються переходом економічної та соціальної діяльності переважно в онлайн транзакції, а також доступ до товарів і послуг через цифрові торгові майданчики. Потік товарів, послуг і людей як трудового ресурсу простіше і швидше, ніж будь-коли раніше, відповідно обсяги ризиків компаній знаходяться в більшій динаміці.

Ми живемо в економіці 4.0. Організації повинні враховувати, як керувати цими новими і динамічними ризиками, які є продуктом для нової економічної і цифрової ери. Тому ще одним ризиком можна виокремити занадто динамічну економіку, де стартапи перестануть займати місце повністю нового і вартісного, натомість займуть нішу необхідного і вичерпаного ресурсу.

Економіка 4.0 орієнтована на надання орієнтованого на споживача досвіду, розкриваючи цінність та розширення можливостей кінцевих користувачів (підприємств і фізичних осіб), а також максимальне використання недовикористовуваних матеріальних і нематеріальних активів за рахунок створення глобальних ринків, підкріплених величезним обсягом даних. Крім того, він пов'язує невикористаний актив з попитом, ставлячи пріоритет доступності над власністю. Хоча економіка 4.0 зачіпає кожен галузь, особливо, можна виокремити сектор СМТ (Communications, Media and Technology), який, за прогнозами, виросте майже на 1200% до 2025 року.

Організації більше не так цінують власні активи, але все більше ідеї, які генерують, і клієнтів, яких вони обслуговують. Захист цих нематеріальних активів ніколи не був таким важливим. Відповідно до цього, виокремлюють ще один ризик, пов'язаний з захистом інформації та її конфіденційності. Якщо вся інформація винаходів, розробок та оновлень буде знаходитися під постійним захистом, то потенційний інформаційний ресурс для розробки стартапів буде мінімізовано.

Для багатьох недолік розуміння ризиків інтелектуальної власності та кількісної оцінки впливу є основною причиною відмови від розробки нового взагалі. У 2014 році наприклад, близько 3 мільярди доларів було витрачено на патентні судові суперечки. Зниження ризиків для цих інтелектуальних активів повинні йти в саме серце організації. Коли нова технологія розроблена і нові патенти розвинені, організації повинні бути готові до розгляду потенційних проблем з інтелектуальною власністю. А молоді учасники ринку не готові до даного процесу ні фінансово, ні юридично.

«Кібер-ризик» не узгоджене на глобальному рівні визначення, проте на практиці його відносять до основного типу ризиків, пов'язаних з використання технологій. До нього відносять наступні категорії: конфіденційність даних, мережі, договірні ризики та технологічні помилки і упущення, програмне забезпечення, відповідальність за засоби масової інформації, контент і порушення ланцюжка постачання.

Компанії економіки 4.0 мають значну залежність від «проривних» технології та послуг, в тому числі «хмарні збереження інформації» обчислення і віртуалізація, відкритий вихідний код, програмне забезпечення, великі дані, автоматизація,

штучний інтелект, та інші пристрої нової економіки. Надалі ризики, що відносяться до цих технологій будуть продовжувати рости, як в складність так і масштаби. Працюючи на межі руйнівних інновацій, або через ранні впровадження проривних технологій, необхідно враховувати динаміку ризиків та силу впливу їх на конкретний продукт компанії для ринку. Компанії економіки 4.0 будуть першими випробувати і повинні розумно керувати цими ризиками та пов'язаними з ними.

Список використаних джерел:

1. Стаття конференції WEF «Economy 4.0: Risk Evolution and Revolution in the Age of Disruption». [Електронний ресурс] Електронний доступ: «file:///C:/Users/admin/Downloads/risk-evolution-and-revolution-in-the-age-of-disruption.pdf».
2. Стаття форуму RESTART 4.0 «Economy 4.0: shaping a future that works for everybody». [Електронний ресурс] Електронний доступ: «<https://restart-project.eu/economy-4-0-shaping-a-future/>».
3. Стаття «Marsh. 2017 Communications, Media, and Technology Risk Study, available». [Електронний ресурс] Електронний доступ: «[athttps://www.marsh.com/content/dam/marsh/Documents/PDF/US-en/Marsh%20CMT%20Risk%20Study%202017.pdf](https://www.marsh.com/content/dam/marsh/Documents/PDF/US-en/Marsh%20CMT%20Risk%20Study%202017.pdf), accessed on 20 September 2017».
4. Статистичні дані зростання ринку СМТ. [Електронний ресурс] Електронний доступ: «<https://www.forbes.com/sites/benkepes/2014/11/25/scale-beyond-comprehension-some-aws-numbers/#16e38>»